

ENTREVISTES

ESTUDI DE CAS

Desembre 2013 i gener 2014

per a la comunicació

**La enseñanza y el aprendizaje de la música tradicional y popular en Cataluña:
el caso del AMTP, CAT y los grupos de *Castellers* y *Gegants*.**

**per al congrés
CEIMUS III**

Maria Antònia Pujol i Subirà

Universitat de Barcelona

Aquesta obra està subjecta a la llicència Creative Commons 3.0 de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades. Consulta de la llicència completa a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Explicació del document

Aquest document consta de les nou entrevistes realitzades durant els mesos de desembre 2013 i gener 2014, per tal d'elaborar la comunicació *La enseñanza y el aprendizaje de la música tradicional y popular en Cataluña: el caso del AMTP, CAT y los grupos de castellers y gigantes*, que es presenta al III Congrés CEIMUS *Congreso de Educación y Investigación Musical, Enseñar y aprender música: modelo tradicional, online y semipresencial*, que es celebra a Barcelona el 28 de febrer i 1 i 2 de març de 2014.

Cada entrevista es presenta en format de graella on primer de tot hi ha les dades identificatives de l'informant i a continuació la transcripció de l'entrevista, revisada per l'informant.

Relació i índex de les entrevistes

AMTP-1.....	3
AMTP-2.....	5
AMTP-3.....	6
CAT-1.....	8
CAT-2.....	10
CAT-3.....	12
GEGANTS-1.....	14
GEGANTS-2.....	15
GEGANTS-3.....	17

Codi entrevista: AMTP-1

Data entrevista: 9 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 20 de gener de 2014

Mitjà entrevista: directe

Persona entrevistada: Tècnic Superior del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

Edat: 61

Sexe: masculí

Com neix l'Aula de Música Tradicional i Popular?

a) Es dona la necessitat de disposar d'un sistema seriós i "integral" de formació de nous grallers es va anar detectant des de finals dels anys 80 tant pel propi Departament de Cultura –en aquells dies el tècnics que coneixíem una mica aquest món no ens estàvem tancats a l'oficina, visitàvem sovint festes, trobades, etc.– com per diverses entitats i persones vinculades al sector, comissions de festes, *luthiers*, colles de grallers veteranes, etc., i entre les entitats hi va tenir un interès particular l'Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya i també la Coordinadora de Colles Castelleres.

b) Cal ressaltar que el gran increment en el nombre de festes populars i d'elements festius que es produïa en aquells anys i que incorporaven la gralla –sovint tant si els pertocava per tradició com si no– va provocar una mena de col·lapse en el sistema tradicional de transmissió oral (vell graller amb uns pocs alumnes) i va portar a un autodidactisme "cutre" que va acabar en una caiguda en picat de la qualitat artística i tècnica de molts dels nous grallers i va fer témer per la pèrdua de prestigi social que això representava per l'instrument. Simultàniament, es veia que tant el flabiol com el sac de gemecs, recentment recuperat, estaven en perill de quedar com a instruments residuals per culpa del desmesurat creixement demogràfic de la gralla, que els desplaçava de les seves funcions i territoris tradicionals.

c) Les entitats i persones que van adonar-se d'aquests fenòmens i es van interessar per trobar una manera de resoldre'ls van treballar conjuntament amb el Departament de Cultura per definir un sistema d'aprenentatge capaç de capgirar aquesta situació i reconduir-la cap a una progressiva normalització.

- L'estiu de 1992 a Vilanova i la Geltrú es realitza un seminari sobre La música tradicional a Catalunya i el seu aprenentatge. Aquest seminari es realitza en el marc del Festival Internacional de Música Popular i Tradicional, FIMPT, que neix l'any 1981 fins l'actualitat i que l'informant en va ser director des del seu inici 1981 fins el 1996.

Hi assisteixen: luthiers (Xavi Orriols), etnomusicòlegs (Josep Crivillé, Ramon Vilar, Maria Antònia Joan), músics (Marcel Casellas, Xavier Bayer, Joan Cuscó) i persones d'entitats relacionades amb la cultura popular (Josep Maria Gol – president de l'Agrupació de colles de geganters).

De la reunió no se'n fa cap acta però es recolza la ponència central del seminari presentada per Marcel Casellas.

- A partir d'aquí es parla amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

- L'AMPT es va començar a aplicar el curs 1992-93 (de fet, si no recordo malament, van començar les classes el gener de 1993, en unes aules que va negociar el Departament amb l'Escola Virtèlia de Barcelona. Com a programa formatiu els fonaments de l'AMTP es van establir en un seminari que va dirigir el Marcel Casellas en el marc del FIMPT de Vilanova, del qual jo n'era el Director, l'estiu anterior (1992) i que després es van presentar a l'antic Servei de Cultura Tradicional, (Direcció General del Patrimoni Cultural) el cap del qual, Antoni Anguela, va ser l'encarregat de defensar i tirar endavant el projecte dins del Departament de Cultura. Durant aquells primers anys es va dir "Curs de Mestratge" de l'AMTP. El primer curs hi va haver una quarantena d'alumnes. El Director va ser el Marcel Casellas, la Cap d'estudis era la Isabel Pla, i jo feia la coordinació amb el Servei de Cultura Tradicional, que era qui gestionava directament el programa.

El Servei de Cultura Tradicional es transforma en Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, CPCPTC l'any 1993, que surt del Primer Congrés de Cultura Popular i Tradicional celebrat l'any 1981-82 essent una conclusió d'aquest primer congrés, i s'acaba el maig de 2012.

El maig de 2012 neix la Direcció General de Cultura Popular i Tradicional i s'acaba el gener de 2013.

El gener de 2013 neix la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural.

- Objectius Curs de mestratge, que més endavant es diu AMTP.

a) Formar persones, els alumnes eren gent que ja tocaven, que estiguessin capacitades per ensenyar anant pel país i transmetre la manera de tocar correcta.

b) Que l'ensenyament dels instruments tradicionals estigués contemplada com qualsevol altre instrument. Aconseguir la normalització de l'estudi dels instruments tradicionals. La idea era que aquests instruments estiguessin a les escoles de música i conservatoris, aprenent a

1) tocar l'instrument

2) teoria musical

3) coneixement del context.

c) Els primers anys venien els antics que encara estaven vius i tocaven: la transmissió es basava o era molt propera a l'oralitat.

- Tot això es va provocar perquè la transmissió havia agafat un creixement descontrolat i estava superada per tota la gent que volia tocar i es basaven en un autodidactisme, sobretot en la gralla i l'acordió diatònic. El sac de gemecs i el flabiol estaven estancats i la gralla es menjava el territori del flabiol (en anys anteriors els gegants anaven acompanyats pel flabiol).

- Precedent de tot: Seminari d'Ensenyament dels Instruments Tradicionals, SEIT.

- L'estructura final de l'AMTP s'adopta degut al propi creixement fins arribar a l'elaboració dels desplegaments curriculars.

Codi entrevista: AMTP-2

Data entrevista: 17 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 29 de desembre de 2013

Mitjà entrevista: telèfon

Persona entrevistada: Cap d'Estudis de l'AMTP de 1993 a 2002

Edat: 49 anys

Sexe: masculí

- Quan es fa l'encàrrec de l'AMTP, el 1990, a Catalunya no s'estudiaven aquests instruments.
- Hi havia cursets de grallers de dues setmanes o dos mesos, o sigui en un període curt i localitzat a l'entorn natural de l'instrument, Penedès i Tarragonès, que és la zona de la gralla.
- De la resta d'instruments no hi havia res.
- El flabiol tradicional no s'estudiava, només el de cobla.
- Primer es fa un primer curs de formació de monitors per tal que ells poguessin anar a ensenyar.
- Per encàrrec es presenta un projecte i finalment després de diverses trifulques es comença.
- El més interessant era com enfocar l'ensenyament d'aquests instruments
 - a) seguir la línia del conservatori
 - b) fer alguna cosa diferent
- Es realitza la reflexió sobre com s'havia transmès el seu aprenentatge per tradició oral.
 - a) Hi ha partidaris de no fer solfeig, d'estudiar d'oïda
 - b) D'altres creien que s'havia d'utilitzar les eines actuals d'ensenyament.
- El projecte que en surt és un mixt entre tres aprenentatges:
 - a) instrument
 - b) teoria musical
 - c) coneixement context + dansa
- Cada professor pot decidir si l'aprenentatge de l'instrument el fa més basat en l'oïda (Lambregts, Panxito, Marimon) o en la lectura.
- Això és el que el diferencia amb l'estudi clàssic de la música.
- Es van establir uns nivells finals que garantissin la qualitat del músic i que fessin una mica uniforme l'aprenentatge de cada instrument per tal d'igualar els nivells en els diversos instruments.
 - a) Primer cicle: que el músic sigui capaç de tocar en ocasions de carrer de músic tradicional.
 - b) Segon cicle: que el músic adquireixi competències tècniques i expressives amb l'instrument i també pedagògiques per fer de professor.

Codi entrevista: AMTP-3

Data entrevista: 31 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 20 de gener de 2014

Mitjà entrevista: directe

Persona entrevistada: Mestra de gralla i música tradicional

Edat: 46 anys

Sexe: femení

- Quan es van fer les reunions inicials de l'AMTP, any 1990, la van convocar com a grallera.
- La van convocar perquè
 - a) era successora del graller vell d'El Vendrell que era músic.
 - b) tenia lligam directe amb els grallers vells, fidelitat a una cosa viscuda en directe.
- En el curs de mestratge que es va fer l'any 1993, que ella era professora, va veure que era la més jove i que tenia alumnes que eren molt més grans que ella. En aquest curs es va convidar gent que tocava la gralla i que eren de diversos indrets de Catalunya.
- Quan es fa el curs de mestratge es crea la gralla normativa a partir de tres escoles de gralla:
 - a) escola de Sitges (representat Blai Fontanals)
 - b) escola de Vilafranca del Penedès (representat Xavier Bayer)
 - c) escola Camp de Tarragona (representat Roser Olivé)
- Es posen punts en comú, es debaten i es decideix com es faria.
- Tot això queda recollit l'any 1997 en el llibre: *La gralla. L'instrument musical i el seu aprenentatge* / Barcelona: Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana.
- Es decideix que en l'ensenyament es basaria en:
 - a) la defensa de les inxes
 - b) la manera de tocar a nivell de so i de timbre
 - c) l'afinació a 415 H o en brillant que és com ho anomenaven els vells grallers.
- Hi va haver molta feina per tal d'aconseguir el canvi d'embocadura i aconseguir així mateix el so característic, ja que la gent tocava amb inxes de tenora.
- Ella tenia experiència d'ensenyar a tocar la gralla a la colla vella dels Xiquets de Valls i altres llocs.
- A nivell pedagògic es basava en l'aprenentatge pedagògic que va adquirir en els cursos de l'Escola de Pedagogia Musical, mètode Ireneu Segarra, però basant-lo en:
 - a) molt treball d'afinació
 - b) articulació
 - c) repertori històric, però el graller ha de saber tocar de tot, a part de les funcions bàsiques ha de saber tocar més coses
 - d) que el graller busqui coses noves a nivell de repertori o que busqui compositors que n'escriguin
 - e) defensar la gralla en aquesta afinació però fer-la tocar amb piano, campanes tubulars....
- Ella va traspasar la seva manera de tocar de la següent manera:
 - a) ensenya algunes peces del repertori bàsic d'oïda, d'aquesta manera no estan pendents de la partitura i ensenya la manera de tocar per tradició oral.
 - b) ensenya també llegint
 - c) però molt important fer memoritzar les diferents veus per tocar de memòria.
- De seguida que el graller ja sap tocar alguna peça ja fa treball conjunt amb el timbal.
- Les classes són individuals però sempre que pot fa treball amb grup per treballar l'afinació.
- Els punts bàsics que ella va aprendre per transmissió oral, el "grallejar" tal com ho anomenava el seu mestre, els traspasa als seus alumnes:
 - a) el vibrat de gralla
 - b) el picat de gralla.
- Pedagògicament a l'AMTP s'ensenyava a tocar per una funcionalitat concreta però això també va

crear la necessitat d'organitzar mètodes d'estudi i exercicis (2000, *Preliminar de gralla: exercicis i repertori* / Tarragona/Barcelona: El Mèdol/Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana).

- Actualment el nivell musical dels grallers ha millorat notablement.

Codi entrevista: CAT-1

Data entrevista: 20 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 28 de desembre de 2013

Mitjà entrevista: directe

Persona entrevistada: Coordinador dels Tallers del CAT

Edat: 53 anys

Sexe: masculí

- El 1993 l'Ajuntament de Barcelona fa un concurs per tal de gestionar Centre Cívic L'Artesà i ells (els que feien la línia de programació del Tradicionàrius des del 1988 i també editaven discos TRAM) ho guanyen i d'acord amb el districte ho transformen amb el Centre Artesà Tradicionàrius C.A.T.
- Al disposar d'un espai es va posar sobre la taula fer sessions pedagògiques d'instruments i danses tradicionals.
- El 1993 no hi havia professors a tants pobles com ara actualment i per tant ells volien fer pedagogia de la interpretació amb instruments i danses tradicionals.
- Es va començar fent tallers per una qüestió logística, tenien poc espai per fer classes individuals i per això es feien tallers.
- El coordinador recorda que la seva formació clàssica durant tres cursos (1980 a 1983) al Real Conservatorio de Madrid havia estat sempre en classes col·lectives de percussió. El primer curs eren molts i a mesura que passaven els cursos i el nivell augmentava el grup disminuïa. Des del primer curs tenien classe de caixa, làmines i timbales i percussió combinada, a 2 hores de classe pe a cadascun eren 6 hores de classe d'instrument a la setmana, a part de les assignatures teòriques.
- El coordinador en tenir bona experiència en classes col·lectives, sumat a la manca de locals, es va fer d'entrada Tallers Col·lectius.
- Amb el temps els tallers han generat la seva pròpia dinàmica.
- L'horari és flexible i està en mans de cada professor.
- Cada professor s'organitza com vol tenint la següent pauta: 1 hora de classe x 4 alumnes.
- També es contempla l'atenció personalitzada i les classes individuals, si és el cas.
- Aquesta manera de funcionar crea una dinàmica entre els alumnes en el moment de matricular-se provocant una cohesió a nivell personal especial.
- Això provoca unes dinàmiques de grup de forma natural on la major cohesió d'un grup pot generar exclusió dels qui no ho són.
- Hora d'inici dels tallers: a partir de les 5 de la tarda.
- El professor juga amb:
 - a) cohesió de grup,
 - b) disponibilitat horària dels alumnes,
 - c) nivell d'instrumentista.
- Les edats van:
 - a) instruments de 14 a 40 anys
 - b) dansa de 18 a 60 anys.
- Taller sensibilització de 3 a 7 anys sense instrument.
- En general tenen alumnes de 6 anys a 72 anys.
- Fan classe amb partitura.
- No fan classe de llenguatge.
- L'aprenentatge es basa en la imitació i la transmissió oral però no especialment en la memorització.
- El factor col·lectiu influeix molt en aquest tipus d'aprenentatge per sentir diversos models.
- Té les seves coses bones i dolentes.

- A nivell tècnic costa més arribar a un nivell alt de precisió tant a l'estudi com a la interpretació però al mateix temps es guanya en confiança i seguretat.
- La majoria dels assistents són *amateurs*.
- hi ha tres tipologies d'alumnes:
 - a) els que vénen a aprendre un instrument.
 - b) els que venint d'un altre gènere o estil volen aprendre repertori, formes i gèneres de la música tradicional i popular.
 - c) els afeccionats que han après instrument aquí o en un altre lloc i vol anar tocant, no per perfeccionar molt sinó per passar-s'ho bé.

Codi entrevista: CAT-2

Data entrevista: 29 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 30 de desembre de 2013

Mitjà entrevista: telèfon

Persona entrevistada: acordionista i professor d'acordió diatònic

Edat: 35 anys

Sexe: masculí

- Fa 15 anys que fa classes als tallers del CAT.
- Sempre d'acordió diatònic.
- El perfil de l'alumnat és molt divers, des de nens de 14 anys fins a adults de 30, 50, 60 anys, fins algun de 80 anys.
- L'essència dels tallers és en grup.
- Primer de tot cal establir el grup, que varia cada trimestre.
- A la primera trobada cal conèixer la gent i per tant fa una anàlisi ràpida per establir grups amb nivell semblant per treballar temes semblants. El primer dia té tots els assistents alhora i els va fent tocar perquè d'aquesta manera es fa una lleugera idea del nivell. Aquest és el punt que troba més difícil.
- Hi ha gent que no entén el criteri de col·locació en els grups, volen canviar-se de grup perquè volen continuar amb els seus companys i no entenen que els altres han avançat més ràpid. Aquest és el tema que el preocupa més i que és difícil de tractar amb els alumnes.
- En general els grups són de 4 alumnes per 1 hora.
- Fa les classes en grup però amb un seguiment individualitzat, atura i arregla l'error que té cada alumne abans de seguir tots plegats.
- Quan hi ha bastant diferència de nivell o més de quatre alumnes per grup se li fa més difícil.
- Els alumnes poden ser del mateix nivell però cadascú té el seu procés d'aprenentatge i es creen diferents realitats a la classe.
- Treballen melodies, temes i cançons pròpies de la música tradicional i popular catalana i també d'altres tradicions o cultura on l'acordió diatònic hi és present.
- Toquen una mica tot el que poden.
- El mateix grup, que va adquirint nivell, demana coses noves.
- Això és molt interessant en aquest muntatge de tallers.
- A mesura que troben la inèrcia i funcionament de l'instrument no és massa difícil trobar repertori que demana un nivell semblant d'execució amb similar dificultat.
- És molt motivador ja que quan has après un tema a 2/4 i t'adones que amb aquella manera de tocar hi ha molts més temes a 2/4 i que amb poca estona d'aprenentatge els pots tocar.
- Una nota negativa: una bona part de l'alumnat no entén que l'aprenentatge d'un instrument demana una certa pràctica regular de treball per poder avançar.
- Una nota positiva: alguns alumnes vénen motivats per aprendre i entenen de seguida com funciona l'instrument, se'ls hi augmenta la quantitat d'eufòria i d'il·lusió en tocar l'instrument i coneixement dels companys.
- En tres trimestres hi ha alumnes que arriben a aprendre a tocar al voltant de 50 temes.
- Va començar a fer les classes sense partitura o amb partitura opcional.
- Al començament utilitza el model d'imitació com a reforç al model central que és la partitura.
- Tant és si la persona sap llegir música anteriorment o no.
- Hi ha 1 o 2 alumnes que ja han tocat l'instrument abans i no acaben d'entrar en la partitura.
- Li fa pensar si el model d'imitació és una realitat que no es pot obviar.
- Parla d'un perfil d'alumnat que no els interessa saber on són les notes, ja que aprenen a nivell d'orella o de còpia del professor.

- Vénen a passar-s'ho bé i a tocar amb gent.
- Els alumnes es queden durant un temps a fer tallers perquè:
 - a) han descobert que l'instrument és assequible al que poden tocar.
 - b) repeteri engrescador.
 - c) interessant poder-lo tocar en grup.
- La classe en grup és entre una classe i un assaig.

Codi entrevista: CAT-3

Data entrevista: 4 de gener de 2014 / **Data revisió informant:** 5 de gener de 2014

Mitjà entrevista: directe

Persona entrevistada: professor de gralla a CAT, Escola de Música Centre de les Arts EMCA d'Hospitalet de Llobregat, i grups de castellers i bastoners.

Edat: 54 anys

Sexe: masculí

- La filosofia bàsica en les classes que fa al CAT, com que no hi ha pressió acadèmica, és que els alumnes aprenguin passant-s'ho bé.
- Organitza els tallers per nivells comuns.
- El primer dia observa els nivells dels alumnes matriculats fent-los tocar i escoltant les experiències musicals de cadascú.
- Organitza els grups segons els nivells.
- La quantitat de grups depèn dels nivells, surtin els nivells que surtin perquè no coincideixen els nivells, encara que hagi de fer més hores de classe.
- Prefereix treballar còmode a nivell d'alumnes / grups / nivells.
- Té alumnes de diverses edats, de 14 a 50 anys.
- Les classes no són individuals sinó col·lectives.
- Organització de la classe:
 - a) 10' aproximats d'escalfament amb notes llargues + 3 o 4 escales, (do major, sol major i la menor), les naturals de l'instrument.
 - b) exercicis segons el nivell.
 - c) repertori de temes que es pacten amb els alumnes segons el que volen tocar, ja que té alumnes d'àmbits diversos (gegants, castellers, bastoners, gent que vol tocar).
- A la classe es treballa:
 - a) correcció postura corporal
 - b) respiració
 - c) canyes correctes
 - d) afinació
 - e) repertori propi ampliat, això vol dir els temes bàsics + temes que cada alumne busca.
- En un inici comença amb
 - a) afinació 440
 - b) inxa que cadascú s'hi trobi còmode i que es pugui trobar fàcilment a la botiga.
- Molts alumnes no saben llenguatge musical.
- Els dona la partitura i per imitació i repetició s'aprenen els temes. D'aquesta manera associen el que aprenen a tocar amb el que hi ha escrit al paper.
- Ell va explicant sobre els dubtes que surten a nivell d'escriptura.
- Intenta posar la premissa que la pràctica musical necessita d'estudi individual per avançar.
- Estudiar una estona cada dia més que molta estona una vegada a la setmana.
- Molts creuen que tocar la gralla és tant fàcil com tocar la flauta.
- Ell vol fer entendre que cal estudiar i despertar l'interès per saber què fan els altres grups de grallers.
- Vol que l'ambient a classe sigui distès, que s'ho passin bé.
- Fins que no se'n sap prou no es pot sortir a tocar.
- El nivell és quelcom que s'ha d'adquirir, però a partir del temps que necessita cadascú.
- Veu que actualment com més jove és l'alumne més ràpid vol els resultats.
- Costa fer entendre que en l'aprenentatge de l'instrument hi ha un procés que no és ràpid i que falta

dedicar-s'hi.

- Ell és autodidacta.
- En va aprendre per imitació.
- En va aprendre en una colla de castellers, i després van fer un grup de cercavila.
- Per ganes de saber-ne més, ell sol, va agafar llibres de llenguatge de l'època (LAZ).
- En aquella època no hi havia entorns d'escola com ara actualment i menys a la ciutat, fora de l'entorn tradicional.

Codi entrevista: GEGANTS-1

Data entrevista: 2 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 4 de gener de 2014

Mitjà entrevista: correu electrònic

Persona entrevistada: Estudiant, intèrpret i ensenyant de gralla i tarota.

Edat: 25 anys

Sexe: masculí

- Fa classes a una colla de gegants.
- Tot és a nivell oral ja que la gent no sap llegir música.
- Amb les cançons o peces que fem els hi ensenyo fraseig, picat, lligat, segones veus, però tot oralment.
- La majoria dels assistents no volen tocar “bé”, volen gresca o volen tocar bé sense estudiar, només tocar a l'assaig i a la sortida.
- És complicat ensenyar a grups amb aquestes característiques.
- Per això poso la teoria dins les cançons.
- Els exercicis que fem són de:
 - a) afinació.
 - b) articulació
 - c) posició de l'emboadura
- Amb la gent que vol aprendre realment fem classes particulars.
- Al meu poble cap entitat vol classes de gralla. Les persones que volen aprendre vénen amb mi o amb un altre músic que també ensenya a tocar la gralla.

Codi entrevista: GEGANTS-2

Data entrevista: 3 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 28 de desembre de 2013

Mitjà entrevista: telèfon

Persona entrevistada: Vocal de música de la coordinadora de geganters de Barcelona

Edat: 35 anys

Sexe: masculí

- Hi ha gent que aprèn música en el marc de les colles de gegants.

- El seu aprenentatge, diu l'informant, va ser des de la vessant acadèmica i popular. La vessant acadèmica li va fer deixar la "música acadèmica", en canvi la música tradicional va fer que hi tornés a agafar afició, fins a reprendre els estudis des d'una altra òptica i acabar traient-se el títol superior.

- En les escoles de música es formen músics, en aquests entorns no necessàriament es formen músics.

- Dins la tradició dels flabiolaires i grallers del s.XX, abans del *boom* geganter dels anys 80, es podrien diferenciar dos tipus de músics:

a) Músics petits: s'anomenaven així perquè sabien un repertori limitat i sortien a tocar en unes dates concretes, semblant al que fan les colles d'avui dia pel que fa a tocar un repertori limitat i molt centrat en balls del seguici, però en canvi es diferenciaven a nivell "d'ofici", actitud, etc. Per anar a tocar cobraven.

b) Altres músics: Eren més músics, feien balls del dia i agafaven un espectre musical i d'actuació més ampli, fet que provocava que anaven actualitzant el repertori. Tocaven diversos instruments. Per anar a tocar cobraven.

En general, tant els del grup a) com del b) no sabien "de solfa". En molts casos eren descendents de nissagues de músics i n'aprenien per aprenentatge oral.

- Actualment el component social passa per davant del component musical.

- Actualment en les colles de geganters s'aprèn a tocar, en general, la gralla.

- Fa 15-20 anys hi havia professors puntuals que feien classes o cursets.

- L'aprenentatge es basa en la repetició. Algú pot fer de referent, normalment és aquell que en sap més i pot ser que hagi anat a classe o no. Els assajos no estan massa estructurats, es passa el repertori, no es revisa el que no funciona (afinació, ritme...). Normalment no hi ha professor.

- No ha canviat tant de fa 15-20 anys perquè el treball d'escola en aquests grups és complicat.

- Si en el grup hi ha gent amb vocació musical, normalment marxen perquè no troben comprensió ni en el grup ni en el cap de colla.

- Cada vegada que es crea un grup es pensa que és molt fàcil i no cal anar a classe.

- Si t'agrada anar amb la colla toca aquest instrument i sinó un altre.

- En general, no hi ha escola, no hi ha línia musical.

- El component social passa per sobre del component musical.

- Són músics *amateurs* amb un repertori limitat.

- Proposta de la Coordinadora per la Mercè de 2013: La colla de gegants que no tingui música que ho digui i la Coordinadora va decidir buscar músics provinents d'escoles. Va agradar molt a tothom però un que feia 25 anys que tocava amb poc repertori, va dir que no estava bé que vingués gent de fora a tocar, que era millor que es fessin cursos de gralla.

Els grups d'escola se'ls remunerava, simbòlicament, no a preu de professional. Això va motivar que aquesta persona, a més digués que la proposta creia que era "una manera més de fer negoci" (vegis el problema que hi ha de fa temps entre el concepte de "voluntariat" i el de "professional", un tema ben complex en el món geganter..).

Jo vaig haver d'argumentar que els diners els cobrava l'escola d'on venien i anaven destinats a tasques acadèmiques, tot i així no va convèncer gaire...

- Actualment i en general es podria dir que és un aprenentatge basat en l'oralitat, ni formal, ni reglat.

Codi entrevista: GEGANTS-3

Data entrevista: 16 de desembre de 2013 / **Data revisió informant:** 29 de desembre de 2013

Mitjà entrevista: directe

Persona entrevistada: Ex-vocal de Música i Balls de l'Agrupació de Colles de Geganters de Catalunya

Edat: 21 anys

Sexe: masculí

- Les colles de gegants necessiten músics propis, que formin part de la colla. O sigui, són membres de la colla, per dos motius:
 - a) una qüestió purament econòmica, no cal llogar músics.
 - b) perquè algú de la família faci alguna cosa en les colles a més d'anar-s'ho a passar bé.
- En aquestes colles hi ha assajos setmanals, són assajos regulars.
- Es lloga un professor que fa classes al conjunt, mai són classes individuals.
- Altres vegades agafa aquest rol de professor algú de la colla que en sap una mica més, que toca millor.
- Hi ha algunes colles de grallers de les colles de gegants que de vegades fan assajos més individualitzats, a més a més dels de grup.
- Aquests assajos individualitzats es feien amb professor pagat per la colla. Si la colla no té diners o no els hi vol destinar, no es fan classes individuals. (ATENCIÓ: assaig igual a classe)
- Les persones que toquen, generalment toquen d'oïda, no llegeixen música. Si llegeixen és perquè havien tocat un altre instrument.
- El que s'aprèn són cançons noves i segones veus.
- L'objectiu és tocar molt ràpid per anar a tocar a fora el carrer.
- Volen aconseguir un resultat ràpid, no hi ha consciència que l'aprenentatge d'un instrument requereix temps.
- Són músics *amateurs* per la necessitat d'anar a tocar amb la colla per falta de gent.
- Hi ha colles de gegants que no tenen músics propis volgutament; quan han de sortir lloguen músics professionals per dies o per una seguit d'actuacions per temporada.
- En les colles de gegants hi ha dos conceptes en relació als músics:
 - a) músics propis
 - b) Músics contractats = Músics professionals = Músics dels bon = Músics llogats.
- La data de canvi, o revolució, del món geganter és produeix l'any 1982. Degut a:
 - a) 13 de juny a 11 de juliol de 1982: Espanya - Copa del món de futbol. A l'acte d'inauguració en el Camp Nou hi ha molts gegants.
 - b) 29 d'agost de 1982: es realitza a Matadepera la I trobada internacional de gegants a Catalunya.
 - c) desembre 1981 a desembre de 1982 es celebra el I Congrés de Cultura Tradicional i Popular a diversos llocs de Catalunya.
- Aquests tres fets ocasionen el *boom* geganter, on hi ha un canvi de mentalitat, ja que en comptes de ser la institució (o sigui l'ajuntament) que aporta diners pels gegants és la societat civil des de les associacions qui entomen i creen les colles geganteres, que aconseguixen els diners de les subvencions, quotes i rifes.